



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

De preparat[i]one calicus [et] [...]cacione illorum

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

debet esse de plūbo vel de auricalco vel de cupro ppter putrefactionē illorū metalloꝝ. qz illa metalla sunt fetida z mali odoris. g̃ ex eis nō dz fieri cas lux. ne sacerdos puocet ad vomitū. sed dz eē de argēto z auro. vt Urban⁹ instituit. vñ? Ligna bonifacius. vitrū seuerin⁹ hatebat. Post h̃ yrban⁹ argētea vasa tenebat. Sed si paupras ecclie intm̃ in aliq̃ regione dilataretur ita qz nec haberet aurz nec argētū. tūc ex dispēsatioe ipsius pape calix p̃t fieri de stāno vel auricalco. Sz in multis regionib⁹ calices sunt de cupro. qd̃ licz bñ. sed tñ adhuc requiritur qz sint deaurati

Tercio notādū. qre in p̃secratioe sanguis mixtio sit vini cū aq̃. de quo pnt assignari q̃ttuor cause. Quaz p̃ma ē. qz xps h̃ instituit in cena qñ instituebat corp⁹ z sanguinē. g̃ vt ipm̃ imitemur tūc vinū p̃miscet aq̃ in cōsecratione sanguis xpi. Scda cā qz h̃ fit ppter vnionē xpianitatis cū xpo vt ppter h̃ qz p̃ istā p̃mixtionē fecatur vnio xpi cū ecclia. Nā tūc p̃ vinū intelligitur corp⁹ xpi. p̃ aquā aut̃ q̃ addit̃ intelligit̃ ecclia. i. xpianitas. Tercia cā est ista. qz h̃ fit ppter memoriā corpis xpi qñ de venerabili suo corpe. p̃ salute hūani gñis emanauit sanguis z aq̃. Quarta ē ista. qz ibi designat vnio deitatis cū humanitate q̃ sunt p̃mixta in deo. Nā p̃ vinū intelligit̃ deitas p̃ aquā aut̃ hūanitas q̃ vere st̃ ibi. qz sicut vinū in sua natura ē vigorosus z fortius aq̃. ita etiā deitas ē fortior humanitate

Quarto notādū. qz plus de vino admiscet̃ q̃ de aq̃. qd̃ fit triplici de ca. Prima. qz p̃ modicū aq̃ intelligit̃ hūanitas. sed p̃ vinū intelligit̃ deitas. mō deitas ē multo maior hūanitate vigorosior z dignior. ergo etiā multū addit̃ de vino z modicū de aq̃. Scda cā. p̃ vinū intelligit̃ sanguis xpi. et p̃ aquā intelligit̃ p̃pls dei siue ecclia. mō modicū aq̃ dz infundī z multū vini. p̃ eo qz vinū trāsmutat aquā in se. sic etiā deitas p̃uertit ad se hūanitatē z nō cōuerſo. iō multū de vino z modicū de aq̃ infundit̃. Tercia cā. qz si multū infunderet̃ de aq̃ z modicū de vino tūc substātia vini mutaret̃ in subam aque. z tūc nō fieret sanguis xpi fm̃ institutionē xpi. vñ d̃t In nocētius. vinū inq̃tū vigorosius z fortius. intātū etiā meli⁹ ē ad p̃ficiendū sanguinē xpi. Nec dubitādū est quin ibi sit ver⁹ corpus z ver⁹ sanguis dñi nostri iesu xpi. ita qz ibi panis trāsmutat̃ in corpus xpi z vinū in sanguinē xpi. qz si quis dubitaret̃ eēt reus corpis z sanguinis dñi z eēt dānād⁹. vñ d̃t quidā subtilis merista. Costat in altari carne de pane creati. Illa caro deus est qui dubitat reus est.

Quinto notandū. autor dicit in lra. qz vinū dz eē claz z purz. Dubit̃ t̃ circa h̃. vtz. cū agreſta aliq̃s posset celebrare vt cū succo p̃ſſo de borris. Rñdet̃ qz non. qz agreſta siue succus nō h̃z purā subam vini. z cōsecratio sanguinis xpi dz fieri p̃ verz z purz vinū. qre seq̃tur qz nō p̃t fieri in succo. nec in agreſta. Itē materia sanguinis dz eē verū vinū z purz z eiusdē sp̃s sed agreſta nō est vera sp̃s vini. igitur zc. ¶ Diceret̃ q̃s. quō g̃ agreſta z vinū dñt. Dicit̃ sicut p̃pletū z incōpletū. vel dñt sicut magis z min⁹. sz talia diuersificāt sp̃m. g̃ p̃ficiēs cū his sp̃eb⁹ grauiſſime peccat. Dubit̃ taret̃ q̃s. qd̃ dz de festo ſcti Sixti. cū ibi celebret̃ sanguis xpi cū succo p̃ſſo de borris. Rñdet̃ Innoct̃ papa qz illud nō ē satis cautū. sed tñ in regio nib⁹ calidis in qb⁹ succus vini cito matureſcit ibi potest̃ p̃secrari corpus xpi z sanguis mediante succo depresso. quia talis succus magis assimila

Summula Raymundi

tur vino in istis regionibus calidis quibus in partibus frigidis. Aliter tamen etiam dicit Innocentius. quod forte illud non admittitur propter festum sancti Sixti. sed magis propter transfigurationem domini quam spiritus agit isto die. Unde et ipse dicit Matthei xxvi. Amen amen dico vobis amodo non bibam de genimine vitis. ubi fuit memoria vitis. et sic forte propter hoc in istis partibus sive regionibus calidis admittitur quod sanguis celebratur cum succo depresso. Sed loquendo quod ad alias regiones potest riteri secundum Innocentium quod potest fieri. et hoc tunc necessitatis. et aliter non. Sic sicut si aliquis quereretur. an cum musto posset fieri consecratio sanguinis eo quod adhuc non habet plenitudo vini. Ubi iterum aliquid dicitur quod si verum vinum non habet. tunc talis consecratio sanguinis potest fieri cum musto

Sexto notandum. an consecratio sanguinis christi posset fieri cum pura aqua sive cum puro vino. Ibi riteri quod non. eo quod si illud quod magis videtur inesse non inest. sed nec illud quod minus. sed magis videtur inesse quod cum aceto posset perfici. et illud secundum mandata romane ecclesie non debet fieri. et hoc multo minus debet fieri cum aqua vel cum solo vino. Maior pars pro locum a maiori. sed minor pars. quod acetum non potest transmutari in sanguinem christi. nam ex aceto non fit vinum. sed bene econtra ex vino fit acetum.

Septimo notandum. si sacerdos perficiens corpus christi volens sumere sanguinem christi et in calice inueniat puram aquam. tunc dubitatur an ipse sacerdos debet sumere aquam aut audeat reinfundere vinum cum aqua et iterum consecrare. ita quod ista occasio sit ex quodam negligentia. Et videtur quod non de nouo debeat consecrare nec infundere vinum cum aqua. cum corpus christi et sanguis christi delect sumi a ieiunio. modo si prius sumpsit aquam et postea de nouo veller consecrare. tunc ipse non sumeret corpus et sanguinem christi ieiunio. quod tamen determinatum est a sede apostolica. sicut hoc patet in auctoritate christi quando sacerdos per mandatum lotionem sumpsit tunc non sumit vltimum propter hoc quod possit iterum celebrare. Ad hoc riteri quodam doctor in theologia et dicit quod sine omni dubio reiteranda est consecratio vini et aqua. Et hoc probatur sic. quia multo plus legitur preceptum superioris quam inferioris. sed preceptum superioris videtur christi est quod sacerdos debeat perficere corpus christi et sanguinem. quia non debet sanguis diuidi a corpore. sed preceptum inferioris scilicet apostolice est quod ipse sacerdos debet sumere corpus christi ieiunio. sed melius est quod iterum perficiat quam quod diuideret corpus et sanguinem christi. Sed penultima eius secundum eundem est quod debet se abstinere a celebratione missae per unum annum. Alia de isto facto patebunt infra in casibus

Ultimo notandum de casibus. Quorum primus est. iterum sacerdos mittens unam gutturam aquam in magnam vas vel in magnam doliolum plenum vino. unde posset consecrare sanguinem christi. Ibi riteri sanctus Thome. quod semoto omni dubio talis sacerdos potest consecrare sanguinem christi. quia illa modica aqua peruertitur in substantiam vini quando saltem est forma proborum seruata et recta intentione tunc fit consecratio sanguinis christi. **Secundus** casus est. sacerdos non habens vinum. unde possit celebrare cum musto. Et videtur quod non. quia mustum non habet naturam plenam vini. quia non est purum neque clarum. Desuper dicit quidam magister in exponere missae. quod si esset aliqua terra in qua non habet verus vinum tunc ipse sacerdos potest celebrare cum musto. et aliter nequaquam. **Tercius** casus est. an sacerdos posset celebrare sine vino vel in sola aqua. ita intelligendo quod talis consecratio non posset fieri sine vino. Ad hoc predictis non obstantibus respondet quidam doctor subtilis quod propter carentiam vini non est abstinendum a missa. et hoc cum sit cum